ਵਾਸੁਦੇਵ

ਬਨਾਮ

ਸਟੇਟ ਆਫ ਐਮ.ਪੀ.

(2021 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 388)

ਫਰਵਰੀ 1, 2022

[ਇੰਦਿਰਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਜੇ. ਕੇ. ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 — ਧਾਰਾਵਾਂ 307/34 — ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ — ਧਾਰਾ 25(1B)(a) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 27/34 — ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਪੀਐਮ-6) ਨਾਲ ਐਸਡੀਓਪੀ (ਪੀਐਮ-10) ਨੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਕਿ ਇਕ ਫਰਾਰ ਦੋਸ਼ੀ 'ਆਰ' ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਛੁਪਾ ਹੋਇਆ ਹੈ — ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਸਨ — ਪੀਡਬਲਿਊ-10 ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ — ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ — ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ 'ਆਰ' ਨੇ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ — ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ 'ਆਰ' ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅੱਗੇ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ — ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ .315 ਬੋਰ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ 19 ਜਿਊਂਦੇ ਕਾਰਤੂਸ ਅਤੇ 5 ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ 'ਆਰ' ਤੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਡਬਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ 20 ਜਿਊਂਦੇ ਕਾਰਤੂਸ ਅਤੇ 7 ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ — ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 307/34 ਆਈਪੀਸੀ ਰਵਾ ਧਾਰਾ 25(1B)(a) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 27 ਆਫ ਦ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ — ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਦੋਨੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ — ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, ਦੋਸ਼ੀ 'ਆਰ' ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ — ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ — ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-4, ਪੀਡਬਲਿਊ-5, ਪੀਡਬਲਿਊ -10, ਪੀਡਬਲਿਊ-14 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-16 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਮਰਹੂਮ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਸੀ — ਹੋਰ, ਪੀਡਬਲਿਊ-5 ਨੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਨਹੀਂ — ਕੋਈ ਵੀ ਗਵਾਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ — ਇਸ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਗਵਾਹੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ — ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਜ਼ਬਤੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ – ਤਿੰਨ ਸਵੈ-ਸਾਕਸ਼ੀਆਂ, ਪੀਡਬਲਿਊ-7, ਪੀਡਬਲਿਊ-8 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-13 ਨੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ – ਹੋਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫਐਸਐਲ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, 12 ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਸੱਜੇ ਬੈਰਲ ਨਾਲ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕੀ ਅਤੇ ਜੋ ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਉਹ ਖੱਬੇ ਬੈਰਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸਨ – ਇਸ ਲਈ, 12 ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ – ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307/34 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤੱਤ ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307/34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਰਵਾਇਤੀ ਸ.27 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਨਾਲ – ਇਸ ਲਈ, ਕਹੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(1B)(a) ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਤੱਤ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ, ਜੋ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਗਾਂਹ, ਉਹ ਇਸ ਵੱਲ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307/34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਸਟਾਰ ਗਵਾਹ ਏਐਸਆਈ (ਪੀਡਬਲਿਊ 4), ਐਚ.ਸੀ. (ਪੀਡਬਲਿਊ5), ਐਸਡੀਓਪੀ (ਪੀਡਬਲਿਊ10), ਐਚ.ਸੀ. (ਪੀਡਬਲਿਊ14), ਐਸ.ਆਈ. (ਪੀਡਬਲਿਊ15) ਅਤੇ ਐਸ.ਆਈ. (ਪੀਡਬਲਿਊ16) ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਹੋਲੀ ਕਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੋਸ਼ੀ 'ਆਰ' ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੀ। ਨੇੜਲੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹੋਲੀ ਕਲਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਸ.ਡੀ.ਓ.ਪੀ (ਪੀਡਬਲਿਊ10) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 'ਆਰ' ਨੂੰ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐਚ.ਸੀ.(ਪੀਡਬਲਿਊ5) ਨੇ ਕ੍ਰਾਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਹੇ ਗਏ ਅਭਿਯੋਗ ਗਵਾਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ, ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਏ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ, 'ਆਰ' ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਸਮੇਤ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ। ਕਿਹੇ ਗਏ ਗਵਾਹੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਅਭਿਯੋਗ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ,

ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਜ਼ਬਤੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਬਚਾਅ ਸੰਭਵ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੰਦੇਹ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਵਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ PW7, PW8 ਅਤੇ PW13, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਨੇ ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ 'ਐਸ.ਐਸ.' ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਸੰਬੰਧ ਸਨ ਅਤੇ 'ਆਰ' ਨਾਲ ਵੈਰੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਤੰਤਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬਤੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਵਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਵਲ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕੀਮਤੀ ਗੁੰਡੇ ਸਨ ਅਤੇ ਫਰਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਜਮਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਥਾਣੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਉਚਿਤ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ. ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸਬੀ. ਪੀ-17ਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ, ਐਕਸਬੀ. ਏ-2, ਦੇ ਸੱਜੇ ਬੈਰਲ ਤੋਂ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਜੋ ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਉਹ ਖੱਬੇ ਬੈਰਲ ਤੋਂ ਫਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਜਿਊਂਦੇ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਖੁਦ ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307/

34 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤੱਤ ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਉਚਿਤ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ।

ਪਰਸੁਰਾਮ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ 6 ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2004 ਐਸ.ਸੀ. 5068 : [2004] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 475 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2004] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 475 ਪੈਰਾ 5

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 388 ਦਾ 2021।

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ 14.02.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਕ੍ਰਿ. ਆ. ਨੰਬਰ 622 ਦਾ 2009।

ਐਚ. ਕੇ. ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਮਿਸ. ਅੰਜਲੀ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਸਾਗਨ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਮਿਸ. ਮੇਘਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਮੁਕੁਲ ਸਿੰਘ, ਅੰਕਿਤ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਗੋਪਾਲ ਝਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜੇ. ਕੇ. ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 622 ਦਾ 2009 ਵਿੱਚ 14.02.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਨੇ 7.3.2009 ਨੂੰ ਐਸ.ਟੀ. ਨੰਬਰ 185 ਦਾ 2006 ਵਿੱਚ 6ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ (ਫਾਸਟ ਟ੍ਰੈਕ ਕੋਰਟ), ਛਤਰਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੱਡ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ।

2. ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 15.6.2006 ਨੂੰ, ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਰ.ਐਸ. ਬਾਗਰੀ (ਪੀਡਬਲਿਊ6) ਨਾਲ ਸਬ-ਡਿਵੀਜਨਲ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਸੰਜੈ ਅਗਰਵਾਲ (ਪੀਡਬਲਿਊ10) ਮਾਹੋਈ ਕਲਾ ਪਿੰਡ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਟੀਮ ਜੋ ਫਰਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਝੱਲੂ ਕੱਚੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਨੇੜਲੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਮਾਹੋਈ ਕਲਾ 'ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਸ.ਡੀ.ਓ.ਪੀ ਡਾ.

ਸੰਜੈ ਅਗਰਵਾਲ (ਪੀਡਬਲਿਊ10), ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਝੱਲੂ ਕੱਚੀ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਡਾ. ਸੰਜੈ ਅਗਰਵਾਲ (ਪੀਡਬਲਿਊ10) ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਝੱਲੂ ਕੱਚੀ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੇ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੇ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਾਸੁਦੇਵ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅੱਗੇ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ 315 ਬੋਰ ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ 19 ਜਿਊਂਦੇ ਕਾਰਤੂਸ ਅਤੇ 5 ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਦਕਿ ਇੱਕ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਡਬਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ 20 ਜਿਊਂਦੇ ਕਾਰਤੂਸ ਅਤੇ 7 ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਦੋਸ਼ੀ ਵਾਸੁਦੇਵ ਸ਼ੁਕਲਾ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਐਕਸਬੀ. ਪੀ-18 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਿਊਂਦੇ ਕਾਰਤੂਸ ਐਕਸਬੀ. ਪੀ-4 ਤੋਂ ਪੀ-6 ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਪੰਚਨਾਮਾ ਐਕਸਬੀ. ਪੀ9 ਅਤੇ ਪੀ10 ਰਾਹੀਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚਾਲਾਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਨੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 307/34 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 3/25 (1)(B)(a) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 27/34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦਾ ਬਚਾਅ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਵਾਸੁਦੇਵ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਲਿਆ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੀ.ਐਸ. ਸਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਮਾਮਲਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ।

3. ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ 16 ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਦਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਨੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਸੁੱਟ ਕੇ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਚਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 315 ਬੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਡਬਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਵਰਤੇ ਅਤੇ ਅਣ-ਵਰਤੇ ਕਾਰਤੂਸ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਫਐਸਐਲ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸਬੀ. ਪੀ-17.ਏ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307/34 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 3/25 (1)(B)(a) ਅਤੇ 27 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰ ਸਾਲ ਲਈ ਆਰ.ਆਈ. 2,000/- ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਆਰ.ਆਈ. 1000 ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਲਈ ਆਰ.ਆਈ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਲ ਡਿਫੌਲਟ ਵਾਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1000। ਇਹ ਸੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣਗੀਆਂ।

4. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ 2009 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 622 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਦੀ 19.2.2016 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਾਸੂਦੇਵ ਸ਼ੁਕਲਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

5. ਸ੍ਰੀ ਐਚ.ਕੇ. ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੱਲੂ ਕੱਚੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ। ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੇਖਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ। ਜਬਤੀ ਐਕਸ. ਪੀ-5 ਅਨੁਸਾਰ, 12 ਬੋਰ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਨਾਲ ਵਾਲੀ ਬੰਦੂਕ, 20 ਜਿਉਂਦੇ ਕਾਰਤੂਸ ਅਤੇ 7 ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਉਸ ਤੋਂ ਜਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ. ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸਬ. ਪੀ-17ਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਸੀ.ਏ. (1,2,ਐਲ,ਬੀ.) ਲਈ ਫਾਇਰਿੰਗ ਪਿਨ ਦੇ ਛਾਪ ਨਾਲ ਐਕਸਬ. ਈਸੀ,6,7,8,9,12 ਨੂੰ ਮੇਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਪੰਜ ਕਾਰਤੂਸ 12 ਬੋਰ ਬੰਦੂਕ ਐਕਸਬ. ਏ-2 ਦੀ ਖੱਬੀ ਨਾਲ ਦੀ ਗਈ ਫਾਇਰਿੰਗ

ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਏ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 12 ਬੋਰ ਬੰਦੂਕ ਐਕਸਬ. ਏ-2 ਦੀ ਸੱਜੀ ਨਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੱਟਿਆ ਅਤੇ ਛੋਟਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਹਾੜ ਵੱਲ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਚ.ਸੀ. ਅਕਬਰ ਸਿੰਘ ਗੌਰ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-5) ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੇ ਕਤਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯਾਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਭਾਵ ਵਿੱਚ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307/34 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੁਥਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਪਰਸੁਰਾਮ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2004 ਐਸ.ਸੀ. 5068 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਜਬਤ 12 ਬੋਰ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਸੱਜੀ ਨਾਲ ਕੱਟੀ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਹਥਿਆਰ ਤੋਂ ਫਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਖੱਬੀ ਨਾਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਏ ਗਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ. ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸ.ਐਚ. ਪੀ-17ਏ. ਇਸ ਲਈ, ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 25(1-ਬੀ)(ਏ) ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰੀਖਿਆ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੋ ਸਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੁਗਤ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾਵਾਂ 307/34 ਅਤੇ 27 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

6. ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਸਿੰਘਲ, ਸੂਬੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ।

7. ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਕੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ, ਜੋ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ, ਉਹ ਇਸ ਵੱਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ 307/34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਸਟਾਰ ਗਵਾਹ ਹਨ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਜੇ.ਪੀ. ਵਰਮਾ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ 4), ਐਚ.ਸੀ. ਅਕਬਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5), ਐਸ.ਡੀ.ਓ.ਪੀ. ਡਾ. ਸੰਜੈ ਅਗਰਵਾਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ 10), ਐਚ.ਸੀ. ਉਦੈ ਰਾਜ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ14), ਐਸ.ਆਈ. ਅਰਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾਂਗੀ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ15) ਅਤੇ ਐਸ.ਆਈ. ਆਰ.ਐਸ. ਬਾਗਰੀ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ16)।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਹੋਲੀ ਕਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਝੱਲੂ ਕੱਚੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਸੀ। ਨੇੜਲੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਮਹੋਲੀ ਕਲਾ 'ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਸ.ਡੀ.ਓ.ਪੀ. ਡਾ. ਸੰਜੈ ਅਗਰਵਾਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ10) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੂੰ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਝੱਲੂ ਕੱਚੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐਚ.ਸੀ. ਅਕਬਰ ਸਿੰਘ ਗੌਰ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5) ਨੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਹੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਗਵਾਹ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ, ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ, ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਸਮੇਤ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਿਹੇ ਗਏ ਗਵਾਹੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰੋਸੀ ਉਸ ਦੇ ਐਸਐਚਓ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ ਕੀਮਤੀ ਗੁੰਡੇ ਅਤੇ ਫਰਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਥਾਣੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੰਦੇਹ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ। ਇਹ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਫਐਸਐਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਸ.ਬੀ. ਪੀ-17 ਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੱਜੇ ਬੈਰਲ ਤੋਂ ਦੀ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ, ਐਕਸ. ਏ.-2, ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕੀ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਖੱਬੇ ਬੈਰਲ ਤੋਂ ਫਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ. ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਲਾਈਵ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਦੇ ਨਾਲ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਐੱਫ ਐੱਸ ਐੱਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ, ਧਾਰਾ 307/34 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤੱਤ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ 27 ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ, ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ।

8. ਪਿਛਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 30/374 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੰਨਣ ਯੋਗ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸੇ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਿਵਾਏ ਆਰਮਜ਼

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(1B)(a) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਦੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(1B)(a) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੁਗਤ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

9. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਅਪੀਲ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate